

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1936.

Första kammaren.

Nr 29.

Lördagen den 2 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 249, med förslag till lag med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit m. m.;

nr 250, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 8 kap. 4 § lagen om förmynderskap m. m.;

nr 251, med förslag om ändring i vissa delar av militära tjänstepensionsreglementet den 17 maj 1935 (nr 167);

nr 252, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål;

nr 253, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 13:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; samt

nr 254, angående anslag till släckning av skogseld.

Justerades protokollen för den 24, 25 och 28 nästlidne april.

Efter föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 474, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 11, i anledning av väckt motion angående bättre ordnande av landsbygdens postförhållanden, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 248, angående anslag för budgetåret 1936/1937 till Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen, m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 422, av herr *Olsson, Oscar*, och herr *Norman*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om domkapitel m. m.; och

nr 423, av herr *Wangson, Otto*, m. fl., i samma ämne.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 91 och 92, bankoutskottets utlåtanden nr 44—51, jordbruksutskottets utlåtanden nr 58—67 samt första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 11.

Föredrogos och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 249—254.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 244, av herr *Stendahl*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 244 med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.; samt

nr 425, av herrar *Sandström* och *Bergqvist*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade bestämmelser för biskoparnas avlöande m. m.

Interpellation om avskaffande av passviseringstväanget beträffande de baltiska länderna m. m.

Herr **Lindhagen** erhöll på begäran ordet och anförde: Före kriget rådde i Europa fri personlig samfärdsel utan pass med frånseende av Ryssland, som krävde pass då liksom nu för resor till och från Ryssland.

Efter världskriget spärrades denna samfärdsel genom passtvång och krav dessutom på passets visering av beskicknings- eller konsulärmyndighet för resa till det land, vilket representerades av en sådan myndighet.

Sedermera har en lättnad skett, så tillvida att viseringen börjat avskaffas. För närvarande är det samfärdsel utan passvisering från och till Sverige, å ena, samt alla Europas stater å andra sidan med undantag av Ryssland, som fortfarande vill vara avspärrat, samt dessutom av de tre baltiska staterna Estland, Lettland och Litauen, ävensom Polen, Ungern och Balkanstaterna.

Estland, å ena, samt Danmark och Norge, å andra sidan, kräva ej passvisering. Icke heller Lettland och Norge sinsemellan. Litauen däremot har heller icke nått någon överenskommelse med de tre skandinaviska länderna annat än i så måtto, att med Danmark avtalats, att någon betalning ej skall erläggas för viseringen, vadan endast besväret återstår.

För varje år växer ju förståelsen mellan skandinaverna och de tre baltiska folken. Man vill ömsesidigt besöka varandra, taga kännedom om grannarnas förhållanden och tillbringa semestrar hos varandra.

Avgifter för passviseringar kunde väl då även här och i all synnerhet här borttagas. Denna avgift är alltid betungande för en resande och i detta fall särskilt för svenskarna, av vilka många gärna vilja bese dessa tre, till utsträckningen små länder, på en gång, men i så fall måste erlägga tre avgifter för viseringar.

De tre baltiska länderna önska, att även på denna punkt komma i lättare beröring med skandinaverna och särskilt Sverige. Det är endast Sverige eller rättare sagt dess utrikesdepartement, som till skillnad från vederbörande i Danmark och Norge hitintills ställt sig helt främmande för en sådan humanism.

I detta sammanhang frågar man sig också, varför Polen, Ungern och Balkanländerna äro i förhållande till Sverige och Sverige i förhållande till dem på detta ovänliga sätt ställda i särklass. Ju flera länder som måste passeras för att nå målet, ju större bli omkostnaderna för viseringar.

En återgång till tiden före världskriget utan passtvång måste för övrigt vara målet. Avskrivningen av betalningen för passviseringar är dock ett stycke på vägen. Det hemställes om kammarens tillstånd att få till utrikesministern framställa följande frågor:

1) Kan det förväntas, att genom svenska regeringens medverkan kraven på passvisum vid resor mellan Sverige, å ena, samt Estland, Lettland och Litauen, å andra sidan, med det snaraste avskaffas;

2) Kan det förväntas, att genom svenska regeringens medverkan passvisering även avskaffas för resor mellan Sverige, å ena sidan, samt Polen, Ungern och Balkanländerna, å andra sidan?

Interpellation om avskaffande av passviseringstvånget beträffande de baltiska länderna m. m. (Forts.)

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets memorial nr 34, angående granskning av de i statsrådet förda protokoll;

statsutskottets utlåtanden:

nr 93, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för tyghantverkaren G. E. Rahm från viss ersättningskyldighet jämte en i ämnet väckt motion;

nr 94, i anledning av väckt motion angående rätt till viss befordran för fanjunkaren i Norrbottens regemente C. P. Wallin;

nr 95, i anledning av väckt motion angående ersättning för förluster i fisket, vållade genom skjutning å Karlsborgs artilleriregementes skjutfält;

nr 96, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade grunder för statsbidrag till vissa grenar av den slutna sjukvården m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avtal med Jukkasjärvi kommun m. fl. rörande beskattningen av staten tillkommande royalty eller därmed jämförlig ersättning från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, m. m.; samt

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till låneunderstöd åt vissa fastighetsägare i Kiruna och Malmberget;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 41, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1929 (nr 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar m. m., dels ock en i ämnet väckt motion; samt

nr 42, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete, dels ock väckt motion angående ändring av sistnämnda lag; ävensom

första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 12, angående åtgärder till åstadkommande av utsträckt användning av vatten- och sanitetsledningar på landsbygden; samt

nr 13, i anledning av väckt motion, II: 31, om införande av lämplig trafikundervisning i skolorna.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.12 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 5 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 255, med förslag till lag angående förbud mot förvärv från utlandet av vissa fartyg.

Justerades protokollet för den 29 nästlidne april.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 10, i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet;

nr 203, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till återbäring av viss del av erlagd stämpelavgift för John och Antonie Rettigs museifonder till Gävle stad;

nr 204, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för adjunkten vid navigationsskolan i Göteborg S. A. G. Svensen Melbye att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna viss tjänstgöring; samt

nr 205, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 208, i anledning av väckt motion angående befrielse för mindre bemedlade uppfinnare från erläggande av vissa patentavgifter;

nr 209, i anledning av väckta motioner om ändrade grunder för statsbidrag till avlöning av vissa befattningshavare vid polisväsendet;

nr 210, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 26 kap. 15 §, 27 kap. 11 och 15 §§ samt 30 kap. 45 § rättegångsbalken m. m.; samt

nr 211, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av sjölagen m. m.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 249, med förslag till lag med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit m. m., hänvisades propositionen, såvitt angick anslag till Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m., till jordbruksutskottet samt i övrigt till bankoutskottet.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 250, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 8 kap. 4 § lagen om förmynderskap m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 251, med förslag om ändring i vissa delar av militära tjänstepensionsreglementet den 17 maj 1935 (nr 167).

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 252, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål; samt

nr 253, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 13:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 254, angående anslag till släckning av skogseld.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Stendahls* motion, nr 424, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 244 med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herrar *Sandström* och *Bergqvist* väckta motionen, nr 425, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade bestämmelser för biskoparnas avlönande m. m.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets memorial nr 34, statsutskottets utlåtanden nr 93—98, andra lagutskottets utlåtanden nr 41 och 42 samt första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden nr 12 och 13.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 255 blev densamma på begäran bordlagd.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 426, av herr *Ström*, *Fredrik*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av §§ 1, 3, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen m. m.; samt

nr 427, av herr *Lindhagen*, i samma ämne.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.07 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
